

İSVEÇ KRALLIĞI

DÖNEMSEL DIŞ TEMSİLCİLİK RAPORU

Raporlama Dönemi: 2021 Ocak-Aralık

Raporu Hazırlayan: Stokholm Ticaret Müşavirliği

Ticaret Müşaviri: Gökhan ÖRNEK

Tablo 1- İsveç Ekonomisine İlişkin Temel Göstergeler

Ülke Adı	2020	2021	2021/2020 % Değişim
GSYİH (Cari Fiyatlar -Milyar \$)	538	628	16,7
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	-2,8	4,8	271,4
Kişi Başına Düşen GSYİH (Cari Fiyatlar – \$)	51.800	60.084	16,0
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)*	0,5	4,1	720,0
İşgücü (Milyon)	5,1	5,1	-
İşsizlik Oranı (%)*	8,3	8,2	-1,2
Cari İşlemler Dengesi (Milyar \$)	5,5	2,7	-46,0
İhracat (Milyar \$)	155,1	189,7	22,3
İthalat (Milyar \$)	149,6	187,0	25,0

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

Müşavirlik notu: Veriler İsveç İstatistik Kurumu'ndan İsveç Kronu olarak temin edilmiş olup, İsveç Merkez Bankası yıllık ortalama kurları esas alınarak ABD dolarına çevrilmiştir.

DEĞERLENDİRME

İhracata dayalı bir ekonomik büyüme politikası olan İsveç'te büyümenin temel dinamikleri güçlü ihracat, yatırımlar ve tüketimdir. Büyümenin temelindeki bu dinamikler, covid-19 pandemisi kaynaklı küresel ekonomik durgunluktan 2019 ve 2020 yıllarında olumsuz etkilenmiştir. 2020 yılında yaşanan % 2,8 oranındaki küçülmenin ardından İsveç ekonomisi 2021 yılında yıllık % 4,8 oranında büyüme sergilemiştir. 2021 yılında kurdaki (SEK/\$) olumlu gelişmelerin de etkisiyle GSYİH 628 milyar ABD Dolarına ulaşmıştır. İsveç'in nüfusu 31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla 10.452.326 olup, kişi başına düşen milli gelir 60.084 ABD Doları olarak kaydedilmiştir.

İsveç, enflasyon oranlarında oldukça düşük-durağan bir profil izlemekte ve enflasyon son yıllarda %2'nin üzerine çıkmamakta iken, 2021 yılında İsveç için yüksek sayılabilecek % 4,1 oranında yıllık fiyat artışı gerçekleşmiştir. Gerek pandemi gerekse enerji ve emtia fiyatlarındaki yükselme nedeniyle enflasyondaki artışın 2022 yılında da devam etmesi beklenmektedir.

İsveç ayrıca, istihdam politikaları ve nitelikli işgücünün arttırılması kapsamında işgücüne dayalı olarak uygulanan göç politikası ile işsizliğin en düşük seviyelerde seyrettiği ekonomilerden olagelmıştır. Bununla birlikte, işsizlik oranı 2020 yılının ardından 2021 yılında da % 8'in üzerinde gerçekleşmiştir. İşsizlik oranının yüksek seyretmesinde son dönemde daha sıkı uygulanmaya

başlanan istihdam kuralları ile ticari eğilimlerin online hizmet ve e-ticaret uygulamalarına kaymasının da etkili olduğu değerlendirilmektedir.

2021 yılında İsveç'in ihracat, ithalat ve dış ticaret hacminde de belirgin artışlar kaydedilmiştir. İsveç'in ihracatı 2021 yılında İsveç Kronu bazında % 14, ABD Doları bazında kur değişimlerinin etkisiyle % 22,3 artış gösterirken, İsveç'in yine aynı dönemdeki ithalatı SEK ve ABD Doları bazında sırasıyla % 17 ve % 25 oranında artış göstermiştir. 2020 yılında 5,5 milyar ABD Doları olan ticaret fazlası 2021 yılında 2,7 milyar ABD Dolarına düşmekle birlikte, İsveç 2021 yılında da dış ticaret fazlası vermeye devam etmiştir.

Tablo 2- İsveç Dış Ticaretinin Genel Görünümü

Birim: Milyar ABD Doları	Ülkenin Toplam İhracatı	Türkiye'nin Ülkeden İthalatı	Tr Pay (%)	Ülkenin Toplam İthalatı	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı	Tr Pay (%)	Türkiye-Ülke Arası Toplam Dış Tic. Hacmi
2020 (Yıllık)	155,1	1,61	1,04	149,6	1,21	0,81	2,82
2021 (Yıllık)	189,7	1,77	0,93	186,5	1,58	0,84	3,35

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

Müşavirlik notu: Veriler İsveç İstatistik Kurumu'ndan İsveç Kronu olarak temin edilmiş olup, İsveç Merkez Bankası yıllık ortalama kurları esas alınarak ABD dolarına çevrilmiştir.

Dönemsel Dış Temsilcilik Raporu
2021 Ocak-Aralık

İsveç'in Dünyadan İthalatında İlk 10 Ürün				
GTİP Kodu	GTİP Adı	2020 Ocak-Aralık	2021 Ocak-Aralık	Değişim %
27090090	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağların (ham) diğerleri	5,683,372,339	9,468,233,875	67%
85171200	Alıcısı bulunan verici portatif (cellular) telsiz telefon cihazları	3,492,566,251	3,690,184,000	6%
27101943	Ağırlık itibariyle kükürt oranı % 0,001'i geçmeyenler (motorin, damıtık denizcilik yakıtı ve diğerleri)	2,468,721,710	3,520,764,552	43%
03021400	Atlantik somonları (salmo salar) ve tuna somonları	3,064,016,211	3,415,525,374	11%
30049000	Tedavide veya korumada kullanılmak üzere ilaçlar (Diğerleri)	2,691,789,172	2,712,384,548	1%
85176200	Hücresel ağlar için ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya, çevirmeye ve vermeye mahsus makinalar	2,322,716,082	3,010,484,298	30%
84713000	Portatif otomatik bilgi işlem makinaları-Diğer bilgi işlem makinaları	2,290,052,153	3,000,002,797	31%
87036010	Diğer taşıtlar (yeni olanlar)	1,141,873,920	1,714,541,980	50%
87038010	Diğer taşıtlar (sadece elektrik motorundan tahrikli olanlar-yeni olanlar)	1,096,335,604	2,633,707,627	140%
87032319	Benzinli yeni binek otomobilleri-1500 cm ³ <silindir hacmi<1600 cm ³ (sivil kullanım için)	1,613,220,227	1,161,433,549	-28%

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

Müşavirlik notu: Veriler İsveç İstatistik Kurumu'ndan İsveç Kronu olarak temin edilmiş olup, İsveç Merkez Bankası yıllık ortalama kurları esas alınarak ABD dolarına çevrilmiştir.

Dönemsel Dış Temsilcilik Raporu
2021 Ocak-Aralık

İsveç'in Dünyaya İhracatında İlk 10 Ürün				
GTİP Kodu	GTİP Adı	2020 Ocak-Aralık	2021 Ocak-Aralık	Değişim %
30049000	Tedavide veya korumada kullanılmak üzere ilaçlar (Diğerleri)	7,419,892,652	6,483,879,974	-13%
87032319	Benzinli yeni binek otomobilleri-1500 cm ³ <silindir hacmi<1600 cm ³ (sivil kullanım için)	4,351,409,868	4,659,968,187	7%
87036010	Diğer taşıtlar (yeni olanlar)	2,381,888,914	3,641,624,075	53%
26011200	Demir cevherleri ve zenginleştirilmiş demir cevherleri - Aglomere edilmiş	2,456,417,636	3,669,676,746	49%
03021400	Atlantik somonları (salmo salar) ve tuna somonları	3,041,797,755	3,354,195,071	10%
85176200	Hücresele ağlar için ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya, çevirmeye ve vermeye mahsus makineler	1,868,729,424	2,889,598,089	55%
87033219	Dizel/yarı dizel yeni binek otomobilleri-1500 cm ³ <silindir hacmi<1600 cm ³ (sivil kullanım için)	1,480,397,666	1,894,927,227	28%
47032100	İğne yapraklı ağaçlardan - yarı beyazlatılmış veya beyazlatılmamış	1,828,088,160	2,287,956,534	25%
27101943	Motorin, damıtık denizcilik yakıtı ve diğer yakıtlar (Ağ. itibariyle kükürt oranı % 0,001'i geçmeyenler)	1,595,622,739	2,909,800,734	82%
44071220	İğne yapraklı ağaçlar-rendelenmiş	1,243,578,561	2,367,844,782	90%

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

Müşavirlik notu: Veriler İsveç İstatistik Kurumu'ndan İsveç Kronu olarak temin edilmiş olup, İsveç Merkez Bankası yıllık ortalama kurları esas alınarak ABD dolarına çevrilmiştir.

Dönemsel Dış Temsilcilik Raporu
2021 Ocak-Aralık

Türkiye'nin İsveç'ten İthalatında İlk 10 Ürün				
GTİP Kodu	GTİP Adı	2020 Ocak-Aralık	2021 Ocak-Aralık	Değişim %
26011200	Demir cevherleri ve zenginleştirilmiş demir cevherleri-kavrulmuş demir piritleri dahil	225,412,063	259,084,309	15%
87033219	Dizel/yarı dizel yeni binek otomobilleri-1500 cm ³ <silindir hacmi<1600 cm ³ (sivil kullanım için)	47,555,874	108,256,132	128%
72044910	Diğerleri (parçalanmış olanlar) (talaş ve döküntüler)	33,264,883	58,738,332	77%
85176200	Hücresel ağılar için ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya, çevirmeye ve vermeye mahsus makineler	39,907,103	44,515,178	12%
30049000	Tedavide veya korumada kullanılmak üzere ilaçlar (diğerleri)	60,748,721	42,573,326	-30%
47032100	İğne yapraklı ağaçlardan - yarı beyazlatılmış veya beyazlatılmamış	60,785,880	65,812,970	8%
48109230	Sadece bir dış tabakası beyazlatılmış	46,025,403	62,041,834	35%
72254040	Diğer alaşımlı çelikten yassı hadde mamulleri (Kalınlığı 10 mm.yi geçenler)	19,860,056	24,808,483	25%
48109210	Bir/iki yüzü kaolin, inorganik madde sıvanmış kağıtlar (Her tabakası beyazlatılmış)	39,039,734	23,857,368	-39%
72254060	Diğer alaşımlı çelikten yassı hadde mamulleri (Kalınlığı 4,75 mm. veya 10 mm.yi geçmeyenler)	18,479,959	27,062,868	46%

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

Müşavirlik notu: Veriler İsveç İstatistik Kurumu'ndan İsveç Kronu olarak temin edilmiş olup, İsveç Merkez Bankası yıllık ortalama kurları esas alınarak ABD dolarına çevrilmiştir.

Dönemsel Dış Temsilcilik Raporu
2021 Ocak-Aralık

Türkiye'nin İsveç'e İhracatında İlk 10 Ürün				
GTİP Kodu	GTİP Adı	2020 Ocak-Aralık	2021 Ocak-Aralık	Değişim %
26030000	Bakır cevherleri ve zenginleştirilmiş bakır cevherleri	16,241,077	104,483,948	543%
87042191	Dizel/yarı dizel yeni taşıtlar - silindir hac. < 2500 cm ³ -Taş. Kap. < 5 ton (sivil kullanım için)	62,190,423	52,399,580	-16%
84501190	Otomatik çamaşır makinası - 6 kg <kuru çam. kap <10 kg	43,397,438	43,566,626	0%
62046231	Kadın/kız çocuk için pantolon/kısa pantolon, şort vs. denimden	20,208,394	28,999,942	44%
38220000	Laboratuvarlarda veya teşhiste kullanılan reaktifler	5,240,392	21,392,414	308%
84221100	Evlerde kullanılan bulaşık yıkama makineleri	17,613,568	23,854,804	35%
61159500	Diğer çoraplar – pamuktan (T 12)	21,990,830	29,576,880	34%
85444991	Çapı 0,51 mm.yi geçen ayrı bir iletken teli olan kablo ve teller	3,409,064	11,873,099	248%
84181080	Birden fazla dış kapılı kombine haldeki soğutucu - dondurucular (Diğerleri)	18,745,613	20,164,540	8%
57024200	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	15,774,960	23,118,919	47%

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

Müşavirlik notu: Veriler İsveç İstatistik Kurumu'ndan İsveç Kronu olarak temin edilmiş olup, İsveç Merkez Bankası yıllık ortalama kurları esas alınarak ABD dolarına çevrilmiştir.

DEĞERLENDİRME

İsveç dış ticareti, Avrupa Birliği (AB) ve Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) üyeliğinden kaynaklanan kurallara göre şekillenmektedir. AB üye ülkeleri arasında mal ticaretinde gümrük vergisi bulunmamakta ve 3. ülke ürünlerine yönelik Ortak Gümrük Tarifesi (OGT) uygulanmaktadır. Ayrıca diğer Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA) ve AB üye ülkeleri arasında 1994'te yapılan anlaşma ile oluşturulan Avrupa Ekonomik Alanı (AEA) kapsamında, AB üyesi olmayan Norveç, İzlanda ve Lihtenştayn da tek pazara dahil edilmiştir. Ülkemizle İsveç arasında ikili ticarete ilişkin tüm uygulamalar ise DTÖ hükümleri ve AB ile ticari ilişkilerimizin temelini oluşturan Gümrük Birliği çerçevesinde şekillenmektedir.

DTÖ verileri çerçevesinde 2020 yılında % 0,9 pay ile İsveç dünya ticaretinde en fazla ihracat yapan ülkeler sıralamasında 33 üncü sırada yer almıştır. En fazla ithalat yapan ülkeler sıralamasında 30 uncu sırada yer alan İsveç'in dünya ithalatından aldığı pay %0,8 olmuştur. Ülkemiz ise 2020 yılında % 1 pay ile en fazla ihracat yapan 30 uncu ülke olurken, ithalatta ise % 1,2 pay ile en fazla ithalat yapan 23 üncü ülke konumunda bulunmaktadır.

2021 yılında İsveç'in toplam mal ihracatı 2020 yılına oranla % 22,3 artarak 189,7 milyar ABD Doları ve ithalatı % 25,0 artarak 187,0 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. İsveç'in dış ticaret hacmi 2021 yılında bir önceki yıla oranla % 23,6 artarak 376,7 milyar ABD Doları seviyesine yükselmiştir. İsveç 2021 yılında da dış ticaret fazlası vermeye devam etmekle birlikte, 2020 yılında 5,5 milyar ABD Doları olan ticaret fazlası 2021 yılında % 46,0 gerileyerek 2,7 milyar ABD Dolarına düşmüştür. İsveç'in dış ticaretinin miktar olarak değişimi incelendiğinde ise ihracatının 2021 yılında % 7, ithalatının ise % 11 arttığı görülmektedir.

İsveç'in 2021 yılındaki ihracatının bölgesel dağılımı incelendiğinde, ihracatın % 74,4'ünün Avrupa kıtasına yapıldığı dikkat çekmekte olup, bunun % 53,7'si AB 27 ülkelerine gerçekleşmiştir. İsveç'in ihracatının % 11,6'sı Asya, % 10,9'u Amerika, % 1,7'si Afrika ve % 1,0'ı ise Okyanusya ve Antartika bölgelerine yapılmıştır. İthalatta Avrupa kıtasının ağırlığı % 84,0 ile daha da bariz olup, bunun % 66,6'sını AB 27 ülkeleri oluşturmaktadır. Diğer bölgelerden ithalat incelendiğinde; Asya'nın % 11,3, Amerika'nın % 3,9, Afrika'nın % 0,7 ve Okyanusya ve Antartika'nın % 0,2 pay sahibi olduğu görülmektedir.

İsveç'in en çok ihracat ve ithalat yaptığı ülkeler arasında komşu ülkelerin ağırlığı dikkate çekmektedir. 2021 yılında İsveç'in en fazla ihracat yaptığı ilk 5 ülke; Norveç (% 10,8), Almanya (% 10,5), ABD (% 8,4), Danimarka (% 7,8) ve Finlandiya (% 7,1) olarak sıralanırken, ülkemiz bir sıra yükselerek % 0,93 pay ile 16 ncı sırada yer almıştır. İsveç'in en fazla ithalat yaptığı 5 ülke ise; Almanya (% 17,1), Norveç (% 10,7), Hollanda (% 10,1), Danimarka (% 6,9) ve Çin Halk Cumhuriyeti (% 5,7) olarak sıralanırken, ülkemiz 2020 yılına göre yine 1 sıra yükselerek % 0,84 pay ile İsveç'in en fazla ithalat yaptığı 21 inci ülke olmuştur.

İsveç'in 2021 yılı ihracatının sektörel dağılımı incelendiğinde; % 42,8 ile en büyük payı makine ve ulaşım ekipmanları sektörünün aldığı görülmekte olup, bunu % 14,3 ile kimyasallar ve kauçuk ürünleri; % 11,5 ile mineraller; % 10,3 ile odun ve kağıt ürünleri; % 7,3 ile mineral yakıtlar ve elektrik akımı ve diğer ürünler takip etmektedir. Makine ve ulaşım ekipmanları sektöründe ise sanayi makineler (% 13,7); kara taşıtları (% 13,0), elektronik-haberleşme (% 10,5) alt grupları ise

özellikle dikkat çekmektedir. 2021 yılında İsveç'in ithalatının sektörel dağılımı incelendiğinde ise; % 43,9 ile makine ve ulaşım ekipmanlarının ihracatın yanı sıra ithalatta da ilk sırada geldiği görülmekte olup, bunu % 12,7 ile kimyasallar ve kauçuk ürünleri; % 9,8 ile mineral yakıtlar ve elektrik akımları; % 8,5 ile mineraller ve % 2,6 ile odun ve kağıt ürünleri takip etmektedir. Hesaplamalarda diğer (% 22,4) başlığı altında sıralanan gıda, içecekler ve tütün (% 10,3); tekstil, konfeksiyon ve ayakkabı (% 5,5) ile mobilya (% 1,8) ise ihracatımız açısından potansiyel arz eden ürün grupları arasında yer almaktadır.

Ülkemiz ile İsveç arasında 2021 yılındaki ikili ticari ilişkilerin gelişimi incelendiğinde; 2020 yılında 1,21 milyar ABD Doları olan İsveç'e ihracatımızın 2021 yılında % 31 artışla 1,58 milyar ABD Doları olarak gerçekleştiği; İsveç'ten ithalatımızın 2020 yılında 1,61 milyar ABD Doları iken 2021 yılında % 10 artışla 1,77 milyar ABD Doları olduğu; bu çerçevede 2020 yılında 2,82 milyar ABD Doları olan ikili ticaret hacmimizin 2021 yılında % 19 artışla 3,35 milyar ABD Doları seviyesine ulaştığı görülmektedir.

Ülkemizle İsveç arasındaki ticarete sanayi ürünlerinin ağırlığı göze çarpmaktadır. 2021 yılında İsveç'e ihracatımızda 8'li GTİP bazında ilk 10 ürün; bakır cevherleri, dizel/yarı dizel taşıtlar, otomatik çamaşır makineleri, kadın/kız çocuklar için pantolon, laboratuvarlarda kullanılan reaktifler, bulaşık makineleri, pamuktan çoraplar, kablo ve teller, kombine dondurucu/soğutucular, dokunmuş halılar ve diğer yer kaplamaları olmuştur. Söz konusu ürünlerden bakır cevherleri ihracatında % 543, laboratuvarlarda kullanılan reaktiflerde % 308 ve kablo ve tellerde % 248 artış yaşanmıştır.

2021 yılında İsveç'ten ithalatımızda 8'li GTİP bazında ilk 10 ürün ise; demir cevherleri, dizel/yarı dizel binek otomobilleri, demir ve çelik talaş ve döküntüleri, ses/görüntü/bilgi almaya yönelik makineler, ilaçlar, kimyasal ağaç hamurları, çok katmanlı kağıt ve kartonlar, diğer alaşımli çelikten yassı hadde mamulleri (kalınlığı 10 mm'yi geçen), inorganik madde ile sıvanmış kağıtlar ve diğer alaşımli çelikten yassı hadde mamulleri (kalınlığı 10 mm'yi geçmeyen) olarak sıralanmıştır.

Ürün grupları bazında (SITC) ihracatımızdaki ağırlıklarına göre; makine ve ulaşım ekipmanları, malzemelere göre sınıflandırılmış mamul ürünler, muhtelif mamul eşya, yakıt hariç hammaddeler, gıda, kimyasallar ve ilgili ürünler ön plana çıkarken; ithalatımızda ise makine ve ulaşım ekipmanları, yakıt hariç hammaddeler, malzemelere göre sınıflandırılmış mamul ürünler, kimyasallar ve ilgili ürünler dikkat çekmektedir.

Brexit sürecinde ülkemizi 'yükselen piyasa' olarak adlandıran İsveç, gerek ihracatta gerekse yatırımlar konusunda ülkemize giderek daha fazla önem atfetmektedir. İsveç'ten ülkemize yatırım çekilmek istenen ve potansiyel arz eden sektörlerin başında telekomünikasyon ve bilişim hizmetleri, otomotiv ana ve yan sanayii ile demir-çelik sektörü gelmektedir. İsveç ülkemiz yatırımcıları ve ihracatçıları açısından da önemli bir potansiyel arz etmekte olup, önümüzdeki dönemde rekabet üstünlüğüne sahip olduğumuz ürün ve ürün gruplarında ticaret heyetleri, fuar katılımları ve firma ziyaretleri de dahil olmak üzere ülkemiz girişimlerinin artarak devam etmesinde fayda görülmektedir.

Ülkemiz ve İsveç arasında 2014 yılında imzalanan JETCO Anlaşması ile kurulan Türkiye-İsveç Ortak Ekonomi ve Ticaret Komisyonu (JETCO) Birinci Dönem Toplantısının 05 Mayıs 2021 tarihinde video konferans yöntemiyle yapılması ikili ekonomik ve ticari ilişkilerin gelişimi açısından önemli bir gelişme olmuştur. Türk heyetine Ticaret Bakanımız Sayın Mehmet MUŞ'un başkanlık ettiği toplantıda, İsveç heyetine İsveç Dış Ticaret ve Nordik İlişkiler Bakanı Sayın Anna HALLBERG

Dönemsel Dış Temsilcilik Raporu

2021 Ocak-Aralık

başkanlık etmiştir. Toplantıda, iki ülke arasındaki ticari ilişkilerin yanı sıra, Gümrük Birliği'nin Güncellenmesi ve Avrupa Yeşil Mutabakatı konuları başta olmak üzere Avrupa Birliği ile olan ilişkiler, COVID-19 pandemisinin etkileri, karşılıklı yatırımlar ve müteahhitlik hizmetleri, üçüncü ülkelerde işbirliği ve ortak projeler konuları görüşülmüştür. Ayrıca, ülkeler arasında sanayi ve teknoloji alanındaki işbirlikleri, yenilenebilir enerji, kadın girişimciliği gibi pek çok farklı alanı kapsayan konular da ele alınmıştır. İsveç ile ticaret hacmimizi, önümüzdeki dönemde dengeli bir biçimde arttırarak 5 milyar ABD Doları seviyesine çıkartma hedefi doğrultusunda, ülkeler arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi açısından iki ülkenin hem resmi hem de özel sektörü arasında diyalogun geliştirilmesine imkan tanıyan görüşmelerin somut çıktısı olarak, toplantı sonunda Sayın Bakanlar tarafından Ortak Ekonomi ve Ticaret Komisyonu (JETCO) Birinci Dönem Toplantısına ilişkin Protokol imzalanmıştır.